

podľa oficiálnej mapy, kde je zakreslená hranica, je pravdepodobný úmysel arbitrov, že katastre chcú zachytiť spolu s obcami. Arbitri boli informovaní vo Viedni Maďarmi a títo im dali, ako základ pre zakreslenie hraníc, mapu 1 : 400.000, kde sú katastre rešpektované. V zmysle nových inštrukcií informoval som dňa 30. 1. písomne generála Viesta, ktorý zostal v Budapešti a poslal mu aj slovenský text odpovede Telekimu¹⁰. Jednanie nateraz nemôže byť až do 3. februára t. r., pretože Teleki je neprítomný. Pokračovať bude možno až Teleki dá ústne alebo písomne odpoveď, že súhlasí so započatím jednaní.

SNA, OF Š. Janšák, kart. I, f I, bez č. Kópia, strojopis.

¹ Celkovú atmosféru v česko-slovenskej delegácii v čase obnovenia rokovaní J. Omiliak komentoval slovami: „Rokovanie bolo zahájené v atmosfére chladnej zdvorilosti. Je snaha, aby delimitačné práce a všetko, čo s nimi súvisí, boli čo možno najrýchlejšie ukončené.“ – SNA, KÚ, kart. 305, f. 225, č. 7 503.

² Pozri dok. č. 102.

³ Prednosta politickej sekcie MZV pre Spoločnosť národov.

⁴ Podľa správy delimitačnej komisie z 28. 1. 1939 stanovisko slovenskej vlády znelo: „J kedy? slovenská vláda tento spôsob rozhraničovania uznáva, žada, aby vzhľadom na územní stráty byla Česko-Slovensku poskytnutá územní kompensace.“ – AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 12, č. 14 350/VI-4/39.

⁵ Pozri dok. č. 17.

⁶ Protokol nepublikujeme.

⁷ Pozri dok. č. 124.

⁸ Pozri dok. č. 131.

⁹ Pozri dok. č. 132.

¹⁰ Pozri dok. č. 135.

31. január 1939, Budapešť.

Nóta česko-slovenskej delegácie predsedovi maďarskej delimitačnej komisie P. Telekimu, v ktorej sa česko-slovenská strana vzdáva práva na kompenzáciu územia v dôsledku aplikovania princípu katastrálnych hraníc obcí.

Monsieur le Ministre,

J'ai eu l'occasion de pressentir le point de vue de mon Gouvernement en ce qui concerne la question de la délimitation des territoires, administrés actuellement par les autorités tchéco-slovaque, territoires lesquels pourraient par l'application du principe de la délimitation suivant les frontières cadastrales, être cédés à la Hongrie.

En l'absence du président de la Commission Tchéco-Slovaque, M. Janšák, empêché par une maladie, j'ai l'honneur de préciser ce point de vue de la manière suivante:

Il n'existe pas, aux yeux du Gouvernement Tchéco-Slovaque, une liaison de cause et d'effet entre le principe de la délimitation cadastrale et les pertes qui pourraient résulter de son application, lors de la fixation de la frontière définitive, pour l'une ou l'autre partie; par conséquent le président de la Commission Tchéco-Slovaque n'insistera pas à l'avenir, lors des travaux des commissions compétentes, sur la question de savoir si une compensation appropriée d'ordre territoriale devrait être offerte au titre des pertes que la Tchéco-Slovaquie pourrait subir par l'application de ce principe dont l'utilité a été constatée de part et d'autre. Les restrictions qui ont été formulées au cours des

négociations antérieures en ce qui concerne les modalités à observer lors de la fixation de la frontière définitive en Russie Subcarpathique et qui sont été consignées dans les procès-verbaux de la Commission de Délimitation en date du 18 Novembre 1938¹ et suivants ne sont aucunement touchés par la présente déclaration et restent en vigueur.

Mon Gouvernement aime cependant à croire que – au cours des travaux de délimitation, qu'il désire accélérer et mener à bonne fin dans une atmosphère de bienveillance et de compréhension réciproque – mainte occasion se présentera pour fixer la frontière définitive en l'ajustant aux intérêts d'ordre ethnographique et économique de la population locale et d'atténuer – en ce faisant – les aspérités et les pertes qui pourraient se produire à la suite de l'application rigide du principe de délimitation suivant les confins des cadastres.

En prenant acte du dernier alinéa de la lettre que Votre Excellence a adressée à ce sujet au président de la Délégation Tchéco-Slovaque à la Commission de Délimitation en date du 28 c. t.² et des suggestions pratiques y exprimées, je me permets de La prier de vouloir bien fixer sans l'autre délai une date pour la continuation des travaux des deux commissions.

Veuillez agréer, Excellence, les assurances de ma haute considération.

Vážený pán minister!

Mám príležitosť predložiť Vám stanovisko mojej vlády v otázke delimitácie územia, ktoré v súčasnosti spravujú česko-slovenské orgány a ktoré by po aplikovaní princípu hraníc katastrálnych území obcí pripadli k Maďarsku.

Vzhľadom na neprítomnosť pre chorobu predsedu česko-slovenskej komisie pána Janšáka mám tú česť upresniť toto stanovisko nasledovne:

Podľa názoru česko-slovenskej vlády nie je väzba medzi príčinou a následkami, pokiaľ ide o zásadu delimitácie na základe hraníc katastrálnych území obcí a stratami, ktoré by v prípade jej uplatnenia jedna či druhá strana mohla utpieť pri stanovení konečnej hranice. Z tohto dôvodu predseda česko-slovenskej komisie v práci kompetentných komisií v budúcnosti nebude trvať na tom, aby z titulu strát spôsobených Česko-Slovensku v dôsledku aplikácie tejto zásady, ktorej užitočnosť uznala jedna i druhá strana, bola ponúknutá primeraná územná kompenzácia. Výhrady formulované pri predchádzajúcich rokovaniach vo veci dodržiavania podmienok pri stanovovaní konečnej hranice na Podkarpatskej Rusi, ako sa tieto uvádzajú v zápisnici zo zasadnutia delimitačnej komisie z 18. novembra 1938³ a ďalších, zostávajú aj ďalej v platnosti a v ničom sa ich nedotknú.

Moja vláda dúfa, že v priebehu delimitačných prác – ktoré si želá urýchliť a v ovzduší vzájomnej priazne a pochopenia ich doviest' do úspešného konca – bude veľa príležitosti pri stanovovaní konečnej hranice a pri etnických a hospodárskych úpravách v záujme miestneho obyvateľstva zmierniť tvrdé podmienky a straty, ktoré by vznikli v dôsledku nepružného uplatňovania zásady delimitácie podľa hraníc katastrálnych území obcí.

Akceptujúc posledný odstavec listu Vašej Excelencie určený predsedovi česko-slovenskej delegácie v delimitačnej komisii zo dňa 28. tohto mesiaca⁴ vzťahujúci sa na túto otázku a na praktické návrhy v ňom vyjadrené, dovoľujem si Vás požiadať, aby ste urýchlene stanovili termín pokračovania prác oboch komisií.

Vaša Excelencia, prijímte prejav mojej hlbkej úcty.

SNA, OF Š. Janšák, kart. 1, f. 4, bez č. Kópia, strojopis.

¹ V protokole sa uvádzalo, že pri určovaní konečnej hranice Podkarpatskej Rusi pri Užhorode a pri Mukačeve si česko-slovenská strana vyhradzuje právo okrem etnických a katastrálnych hraníc obcí brať do úvahy aj iné kritériá. Konkrétne sa uvádzali ohľady náboženské a kultúrne. – Protokol z 18. 11. 1938. – SNA, OF Š. Janšák, kart. 2, f. 1, bez č.

² Pozri dok. č. 134.